

Handläggare
Sylvia Fernandez
018- 727 43 37

Datum
2019-10-08
Rev 2019-10-23
Diarienummer
2019-006870- NA
Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 2019-10-30

Yttrande över ansökan om tillstånd för vattenverksamhet sam strandskyddsdispens för utrivning av damm i Sävjaån

Remiss från Mark-och miljödomstolen , dnr. M 4655-19 Remisstid: 5 september – 9 oktober 2019. Förlängd remisstid till 6 november 2019 har medgivits miljö-och hälsoskyddsnämnden.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande daterat den 30 oktober 2019 till Mark-och miljödomstolen.

Sammanfattning

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI, använder en mätstation med en damm i Sävjaån strax söder om järnvägen söder om Uppsala. Den tillståndsgivna dammen förvaltas av SMHI via ett avtal, men SLU äger tillståndet. Mot bakgrund av ett utlåtande från länsstyrelsen om att dammen utgör ett vandringshinder för fisk har SLU beslutat att riva dammen. SLU har således ansökt om tillstånd för vattenverksamhet och strandskyddsdispens enligt 11 resp. 7 kap. miljöbalken för utrivning av dammen i Sävjaån och SMHI står för arbetet med rivningen.

Ärendet

Ca 1,5 km norr om Sävja finns en mätstation som SMHI har nyttjanderätt till. Den består av en betongdamm samt en pegelbrunn i betong, som står i förbindelse med Sävjaån genom ett vertikalt rör uppströms dammen.

Sävjaån omfattas av generellt strandskydd 100 meter, och är dessutom ett Natura 2000-område. Enligt bevarandeplan är Sävjaån med biflöden en av få åar i Uppland där fisk kan vandra fritt. Mot bakgrund av Länsstyrelsens utlåtande om att dammen utgör ett vandringshinder för fisk har det beslutats att riva dammen.

Miljöförvaltningen yttrade sig i samrådskedet gällande den planerade rivningen. I miljöförvaltningens yttrande påpekades det att det kan föreligga risk för föroreningar i

dammens sediment då Sävjaån är recipient för bland annat lakvatten från Hovgården avfallsanläggning och Vedyxa deponi. Miljöförvaltningen hade även synpunkter på masshanteringen och valet av återfyllnadsmassor.

I samrådsunderlaget föreslogs det att strandskyddsdispens skulle sökas inför arbetet, vilket miljöförvaltningen höll med om. Vidare ansåg miljöförvaltningen att tillståndsansökan för vattenverksamhet samt ansökan om strandskyddsdispens ska prövas av mark-och miljödomstolen för att undvika dubbelprövning (7 kap 16 § mb).

Utrivning av dammkroppen är planerad att utföras med grävmaskin. Hänsyn ska tas till skredrisk vid utrivning av dammen och dammområdet kommer att konstrueras och återbyggas som en biologisk funktionell strömtröskel i samråd med länsstyrelsen eller annan expert inom fiskevårdande åtgärder. Utrivningen kommer anpassa till skyddsvärda fiskars lek-och vandringstider. Strandkanter ska återskapas och åbotten formas eventuellt med tillfört stenmaterial. Rivningsrester, betong, trä och dylikt ska fraktas bort för återvinning eller deponering.

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram som tar hänsyn till miljöförvaltningens synpunkter rörande föroreningar i sediment, masshanteringen och behövliga skyddsåtgärder. Det uppges att avfallet från rivningsarbetet kommer omhändertas enligt gällande miljölagstiftning samt att återfyllnad utförs enbart med rena massor. För att minimera grumling vill man utföra arbetet vid lågvattenföring, och åtgärder kommer att vidtas för att undvika en ”skjuts” av sediment som samlats uppströms dammen. Utrustning och maskiner kommer vara väl rengjorda i syfte att undvika spridning av sjukdomar mellan vattendrag.

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande daterat 2019-10-30

Bilaga 2: Översiktskarta

Handläggare
Sylvia Fernandez
018- 727 43 37

Datum
2019-10-30

Diarienummer
2019-006870- NA

mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Yttrande över ansökan om tillstånd för vattenverksamhet sam strandskyddsdispens för utrivning av damm i Sävjaån

Remiss från Mark-och miljödomstolen , dnr. M 4655-19 Remisstid: 5 september – 9 oktober 2019. Förlängd remisstid till 6 november 2019 har medgivits miljö-och hälsoskyddsnämnden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har följande synpunkter:

Markföroreningar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att sökanden i miljökonsekvensbeskrivningen har tagit hänsyn till nämndens tidigare synpunkter från samrådskedet rörande föroreningar i sediment, masshanteringen och behövliga skyddsåtgärder. Utifrån miljöbalkens kunskapskrav och försiktighetsprincip bedömer dock nämnden att en provtagning av sediment i dammen är nödvändig innan arbetet påbörjas för att kunna säkerställa att de föreslagna skyddsåtgärderna mot grumling och därmed spridning av potentiella föroreningar är tillräckliga. Sävjaån är recipient för dag- och lakvatten av ett antal miljöfarliga verksamheter och avfallsanläggningar som Hovgården och Vedyxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden håller med sökande om att det pga. mindre strömningshastighet inom dammområdet kan föreligga förhöjda halter av föroreningar som generellt sett även finns vid andra ställen i Sävjaåns botten längre uppströms. En mobilisering av föroreningar skulle dock bland annat kunna försämra möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormen för högfluorerade ämnen (PFOS) längre nedströms i Fyrisån. Miljöförvaltningen anser därför att provtagningen av organiska föroreningar inklusive PFAS Summa 11 och metaller bör genomföras innan rivningen utförs. Visar analysen förhöjda halter ska tillsynsmyndigheten kontaktas enligt 10 kapitlet miljöbalken. Sökanden kan då i samråd med en lagstadgad § 28 anmälan samråda med tillsynsmyndigheten om ytterligare behövliga skyddsåtgärder.

Strandskydd

Sävjaån omfattas av generellt strandskydd på 100 meter på och i vattenområdet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att utrivning av dammen är en åtgärd som förändrar livsvillkoren för växt och djurliv och därför kräver dispens från strandskyddet. Enligt ansökningshandlingarna söks dispens från strandskyddet hos mark- och miljödomstolen i

samband med tillstånd för vattenverksamhet. Nämnden bedömer att åtgärden på lång sikt kommer att förbättra livsvillkoren för växt- och djurliv, framförallt för fisk då ett vandringshinder försvinner. Nämnden anser att det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap 18 c § punkt 5 miljöbalken, att åtgärden avser ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

Bilaga 2. Översiktskarta

